

EEN SCHOOL MET EEN HART VOOR DIEREN

GEMEENTESCHOOL "LES PEUPLIERS" IN ANDERLECHT – BASISONDERWIJS

In de school "Les Peupliers" in hartje Anderlecht staat het direct contact van de kinderen met het leven, de natuur, de dieren al drie jaar centraal in het schoolproject.

Ten gevolge van geweld tussen de leerlingen heeft de school alles ingezet op een beter samenleven, gebaseerd op de zorg en het respect voor levende wezens en het toepassen van de leerstof hierbij. Een bezoek aan een school die anders is dan andere scholen!

Wanneer je door de schoolpoort gaat, hoor je het geluid van spelende kinderen op de speelplaats, vermengd met het geluid van eenden, geiten en kippen. Het is alsof er een heel dierenpark op de school leeft of is het misschien omgekeerd?

Drie jaar geleden kwam groene ruimte vrij bij de aanleg van de speelplaats. Mevrouw Leemans, directrice van de school, en Olivier Divry, leerkracht lichamelijke opvoeding, zagen hierin een opportuniteit voor een nieuw project. *"De school had toen te kampen met problemen van geweld tussen leerlingen, wat volgens ons een gevolg was van videogames en het uit het oog verliezen van de realiteit"*, verklaart mevrouw Leemans. Onder leiding van Olivier Divry ontstond een project rond dieren op school en de gevoelsrelatie die met de kinderen kon worden opgebouwd.

SAMENLEVEN MET DIEREN

De kinderen werden van bij aanvang bij het project betrokken. Onder leiding van de heer Divry namen ze de maten voor de omheiningen, de omtrek en ruimte en werd de benodigde hoeveelheid traliewerk en hekwerk berekend. Ze werkten mee aan de bouw van de hokken, maakten bestekken en schreven brieven om vergunningen aan te vragen. Deze eerste stappen maakten de hele school bewust van het pedagogisch belang van het project. *"Er waren talrijke verbanden met de leerstof (wiskunde, meetkunde, schrijfvaardigheden, ...). Het was geen extra leerstof, maar wel een leermiddel!"*, verduidelijkt Olivier Divry. Om dit mogelijk te maken werd er gewerkt met halve groepen. Een deel van de groep verwerkte de theorie met de onderwijzeres, terwijl het andere deel zich bezighield met het praktijkgedeelte; daarna werd er gewisseld.

Nadat alles was opgebouwd, werden de dieren geleidelijk geïnstalleerd. Om beter aan de behoeften van de dieren tegemoet te komen en ze een aangepaste verzorging te kunnen geven kregen alle klassen een gratis animatieactiviteit van de educatiedienst van de vzw Gaia. *"De aanwezigheid van levende dieren op school brengt de leerlingen ook verantwoordelijkheid en zelfstandigheid bij"*, zegt de directrice. *"Met een beurtrol zorgen ze voor het voederen en onderhoud van de hokken en ze nemen dit ter harte!"* Op woensdag is het bijvoorbeeld de beurt aan de kleuterklassen. Rekening houdend met de motivatie en reserves van elke leerkracht is de deelname vrij. Dankzij een tabel die voor iedereen zichtbaar is, kunnen de klassen aangeven welke dieren in de loop van de dag reeds gevoederd werden. Tijdens de lessen gaan de leerkrachten naar eigen goeddunken naar

buiten bij de dieren. En om er zeker van te zijn dat alle kinderen ervan profiteren, spenderen de leerkrachten lichamelijke opvoeding systematisch 20 minuten van hun les aan de dieren. *“Lopen met de geiten op de speelplaats of lopen rond een turnzaal is een buitenactiviteit waarbij alle leerlingen actief zijn!”*, zegt de heer Divry.

GROOT EN KLEIN, IEDEREEN OVERTUIGD!

De school telt nu 17 konijnen, 2 cavia's, 2 geiten, kippen, eenden en ganzen. De konijnen leven in de klas en maken er eerder deel van uit. Tijdens de lessen loopt het konijn vrij rond, want de klas is ook zijn domein. Met een halve groep, het konijn op schoot en een muziekje op de achtergrond ontstaat er een heel andere sfeer. De onderwijzeressen merken een groot voordeel voor hun werk in de klas. Op vrijdag vindt de grote schoonmaak plaats. In groepjes van 5 verversen de leerlingen van het 3de tot het 6de leerjaar het stro, maken de kooien en hokken schoon en vullen de voeder- en drinkbakken. De oudere kinderen geven daarbij uitleg aan de kleintjes. Met behulp van geïllustreerde tabellen overleggen ze, brengen ze samen tijd door en krijgen ze respect voor elkaar. Door deze samenwerking blijft het project voortbestaan wanneer de oudste kinderen de school verlaten. *“Van zodra het project op gang kwam hebben we het geweld op school zien verminderen”*, voegt mevrouw Leemans eraan toe. *“Het is zeer bemoedigend, we hebben echt het gevoel dat we iets hebben bereikt!”*.

Tips en trucs van “les Peupliers”:

- Vrijblijvend een brede keuze aan activiteiten voorstellen.
- Ervan overtuigd zijn dat de concretisering van de leerstof van groot belang is.
- De projectoproep van Leefmilieu Brussel beantwoorden en feesten en activiteiten organiseren om fondsen te werven.
- Een visie op lange termijn hebben en niet te groot willen beginnen om een duurzaam project te hebben.

In tegenstelling tot de kippen heeft het project een hoge vlucht genomen. De leerkrachten en de kinderen hebben het zich eigen gemaakt en er hun hele ziel in gelegd. Tijdens de vakantie bijvoorbeeld hebben de leerkrachten en zelfs de kinderen die in de wijk wonen zich opgegeven als vrijwilligers om de dieren te komen voederen en verzorgen. De aanwezigheid van de dieren heeft ook een positieve invloed op de netheid op school. Ondersteund door de mascotte “Dimitri” (staat voor “diminution et tri des déchets” of het verminderen en sorteren van afval), ruimen de kinderen de speelplaats op voor de geiten er mogen lopen. Ze weten dat afval gevaarlijk is voor de dieren. En de school heeft nog vele andere milieu- en bewustmakingsprojecten: collectieve tussendoortjes, een moestuin en een boomgaard die door de kinderen is aangelegd, nestkasten en voederbakjes voor vogels, het fietsbrevet en een schoolvervoerplan (SVP) of nog een opleiding voor de leerkrachten over het belang van “buiten” op school, gegeven door Christophe Vermonden, pedagogisch adviseur. Er zijn zoveel mogelijkheden voor de leerkrachten om zich aan te sluiten bij het project waarmee ze zich verbonden voelen.

NAAR BUITEN!

Alle activiteiten komen voort uit de wens om de kinderen meer tijd buiten de school te laten spenderen en pedagogie op een andere manier te bekijken. Zo nemen de leerlingen van het vierde leerjaar deel aan het Bubble Festival om er de schoolprojecten en een optreden rond milieu voor te stellen. De school heeft ook een partnerschap met de school Carrefour. Ze hebben samen een boomgaard en een moestuin aangelegd en werken rond afval. *“Het lijkt ons uiterst belangrijk om de leerkrachten te tonen dat door deze projecten buiten de schoolmuren de leerstof en het programma gezien zijn en de leerlingen de theorie in de praktijk kunnen omzetten”*, verklaart de directrice. *“De leerlingen moeten niet vastzitten in een systeem van klassikaal onderwijs. Ze moeten kunnen bewegen en contact hebben met de natuur. Ze hebben geen tijd om ruzie te maken wanneer ze actief zijn!”*

Een dictee maken op de speelplaats, ondenkbaar? Zeker niet! Sommige leerkrachten hebben dit trouwens reeds gedaan en de voordelen voor de leerlingen zijn aanzienlijk. Dit nieuwe kader biedt goede werkomstandigheden en helpt de leerlingen om zich beter te concentreren. In de toekomst wil de school trouwens een open klas op de speelplaats creëren door een aangepaste infrastructuur te bouwen (banken, tafels, pergola met klimplanten en insectenhotel). Nog een stap naar de concretisering van de leerstof, de verzekering van de duurzaamheid van de

projecten en de permanente zoektocht om beter samen te leven op school. Deze uitdaging heeft de school "les Peupliers" alvast gewonnen!

INFO SCHOOL

- Basisschool « Les Peupliers », Fruitstraat 73, 1070 Anderlecht
- Directeur: V. Leemans
- Projectbeheerder: Olivier Divry
- Contact : lespeupliers@skynet.be